

Brüssel, 2. juuli 2019
(OR. en)

10622/19

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0216(COD)

AGRI 347
AGRILEG 112
AGRIFIN 41
AGRISTR 45
AGRIORG 40
CODEC 1262
CADREFIN 287

MÄRKUS

Saatja: Eesistujariik
Saaja: Põllumajanduse erikomitee / nõukogu
Komisjoni dok nr: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
Teema: Määrus ÜPP strateegiakavade kohta
– 2020. aasta järgse ÜPP keskkonna- ja kliimaaspekte käsitleva nõukogu
arutelu ettevalmistamine

Põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 15. juuli 2019. aasta istungi ettevalmistamiseks edastatakse delegatsioonidele lisas eesistujariigi aruteludokument eespool nimetatud teemal, mis sisaldab kahte küsimust ministrite arutelu suunamiseks.

Eesistujariigi aruteludokument 2020. aasta järgse ÜPP keskkonna- ja kliimaaspektide kohta

Maailm seisab suurte kliimaväljakutsete ees, sealhulgas eriti kliimamuutused, elurikkuse kahanemine ning loodusvarade nagu õhu, vee ja mulla seisundi halvenemine.

Põllumajandus, mis hõlmab umbes 40 % ELi territooriumist, mängib nende väljakutsetega toime tulemisel suurt rolli. Seda rolli toetab ka põllumajandussektori ning keskkonna ja kliima tihe omavaheline seotus. Põllumajandus mõjutab keskkonda ja kliimat mitmeti: kui ühelt poolt põhjustab see 10 % ELi kasvuhoonegaaside heitest, siis teiselt poolt on see oluline looduslik CO₂ siduja. Teisalt on nii põllumajandus kui ka loodusvarad, millest viimane ühtlasi sõltub, mõjutatud tugevalt kliimamuutustest tingitud äärmuslikest ilmastikuoludest. Näiteks on viimase aja ränkadel põudadel olnud tõsised tagajärjed põllumajandustootjatele ja seda mitte ainult riikides, milles sellised äärmuslikud ilmastikuolud on harjumuspärased. Prognooside kohaselt on äärmuslikud ilmastikuolud nii sagenemas kui ka karmistumas. Seega aitab keskkonna- ja kliimakaitse säilitada põllumajandustootjate tootmistingimusi ja sissetulekuid.

1. juunil 2018 esitas komisjon ettepaneku 2020. aasta järgse **ÜPP reformi kohta**. Komisjon on mitu korda selgelt rõhutanud, et suurem keskkonna- ja kliimaambitsioon on ÜPP üks peamisi reformiprioriteete. Sel eesmärgil moodustatakse praegustest keskkonnasäästlikkuse meetmetest ja nõuetele vastavuse kontrollist nn **tõhustatud tingimuslikkus**, mis on kõrgem ja ulatuslikum lähtejoon toetuste saamiseks ÜPP raames. Seda täiendatakse I sambast rahastatavate ökokavadega ning põllumajanduse keskkonna- ja kliimasekkumiste ning muude II sambast tulenevate sekkumistega. Suuremale keskkonna- ja kliimaambitsioonile kaasa aitavad täiendavad mehhanismid hõlmaksid kohustust, et vähemalt 20 % rakenduskavade kulutustest tehakse puu- ja köögiviljadele, et vähemalt 30 % EAFRD vahenditest eraldatakse keskkonna- ja kliimaeesmärkidele, ning nõuet, et ÜPP strateegiakavad oleksid võrreldes praeguse perioodiga keskkonna ja kliima mõistes nõudlikumad. Lisaks peaks 40 % tulevases ÜPP eelarvest aitama täita kliimaeesmärke.

Lähtuvalt komisjoni ettepanekute läbivaatamisest horisontaalsete põllumajandusküsimuste töörühmas (ÜPP reform) ning põllumajanduse erikomitees, vahetati põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 15. aprilli 2019. aasta istungil arvamusi kavandatava uue nn keskkonnahoidliku struktuuri üle. Seoses sellega nentisid paljud delegatsioonid, et ÜPP ja põllumajandustootjad täidavad keskkonna ja kliimamuutuste seisukohast võtmerolli. **Paljud delegatsioonid toetasid ka ÜPP keskkonna- ja kliimaambitsiooni suurendamist, eeldusel et ÜPP eelarve on samaulatuslik, et liikmesriike koheldakse võrdselt ning et neile jäetakse piisavalt tegevusruumi normide kohandamiseks kohalike oludega ning võimalikult lihtsate normide kehtestamiseks.**

Tõhustatud tingimuslikkuse kohta rõhutasid delegatsioonid, et väga olulised on paindlikud ja lihtsad normid, mis võimaldavad liikmesriikidel kohandada nõudeid kohalike oludega. Selle kohta, kas väiketootjad peaksid olema tingimuslikkusest vabastatud, oldi eri arvamustel. Üksmeelsematel seisukohtadel oldi vajaduses näha neile ette proportsionaalne kontrolli-ja karistussüsteem. Delegatsioonid jäid lahkarvamusele küsimuses, kas ökokavad peaksid olema liikmesriikidele kohustuslikud või vabatahtlikud ning kas neile tuleks näha ette sihtotstarbelised miinimumsummad. Ökokavade ülesehitusest olenemata on paljud delegatsioonid endiselt mures vajaduse üle vältida kulutamata summasid, kui kasutuselevõtmine põllumajandustootjate poolt on kavandatust väiksem. 30 % EAFRD vahendite kavandatud eraldamine keskkonna- ja kliimameetmetele pälvis laialdase toetuse.

Sarnaseid tähelepanekuid tehti põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 14. mai 2019. aasta istungil, millel arutati teatise „Puhas planeet kõigi jaoks“ põllumajanduslikke aspekte. Ministrid avaldasid toetust tulevase ÜPP suuremale ambitsioonile seoses võimaliku kaasaaitamisega kliimaeesmärkide täitmisele tõhustatud tingimuslikkuse kaudu. Nende arvates peaks tulevase ÜPP keskkonnahoidlik struktuur innustama põllumajandustootjaid kasutama keskkonnasõbralikke tavasid.

Euroopa Ülemkogu on mitu korda kinnitanud, kui tähtsaks ta peab keskkonnahoidlikkuse edendamist ja kliimamuutuste vastu võitlemist. Oma 20.–21. juuni kohtumisel leppisid ELi juhid kokku, et kiirendatakse ülemaailmsete kliimameetmete võtmist Pariisi kokkuleppe eesmärgi saavutamiseks, sealhulgas tehes jõupingutusi temperatuuri tõusu piiramiseks 1,5 °C-ni võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega. Samuti kutsusid nad nõukogu ja komisjoni üles edendama tööd, et luua tingimused, stiimulid ja tugiraamistik, selleks et tagada kooskõlas Pariisi kokkuleppega üleminek kliimaneutraalsele ELile. 20. juunil 2019 Euroopa Ülemkogu vastu võetud **ELi uues strateegilises tegevuskavas 2019–2024** on jätkusuutliku põllumajanduse edendamine üks esmaeesmärke, mis peab suunama ELi tööd järgmisel viiel aastal.

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel käsitleda põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 15. juuli istungil järgmisi **küsimusi**.

Võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldustes sisalduvat nõukogule ja komisjonile esitatud üleskutset edendada tööd, et luua tingimused, stiimulid ja tugiraamistik, selleks et tagada üleminek kliimaneutraalsele ELile, ning vajadust täita seda kohustust ka ÜPP raames:

– millised on teie arvates 2020. aasta järgse ÜPP kohta komisjoni esitatud ettepanekute tähtsaimad elemendid suurema keskkonna- ja kliimaambitsiooni saavutamiseks?

– kui vaadata eesistujariikide Austria ja Rumeenia tehtud sõnastusettepanekuid, siis kas teie arvates oleks neid vaja suurema keskkonna- ja kliimaambitsiooni jaoks täiustada, unustamata lihtsustamisesmärki, teostatavust põllumajandustootjate jaoks ning erinevaid kohalikke olusid?
